

dövizde endeksli kredilerde müşteriiden anaparaya ilişkin tahsilat yapıldığı tarihteki döviz kurunun müşteriye kredinin tahsis edildiği tarihteki döviz kurunun altına gerilemesi durumunda, anaparadan kaynaklanan kur farkı zararının banka ve sigorta muamelel

Belge türü	Özelge
Kanun	GİDER VERGİLERİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.0.01.56/5601-631-71217
Tarih	27.07.2009

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : B.07.1.GİB.0.01.56/5601-631

Konu : Dövizde endeksli krediler

27.07.2009

71217

.....

İlgi: sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda; dövizde endeksli kredilerde banka ve sigorta muameleleri vergisi matrahının belirlenmesine ilişkin olarak hazırlanan 6 Seri No.lu Gider Vergileri Sirkülerinin son paragrafında yer alan

ifadeden dövize endeksli kredilerde banka açısından banka ve sigorta muameleleri vergisinin matrahının hesaplanmasında kur farklarının negatif dahi olsa hesaplamaaya dahil edilmesine imkan tanınmış olduğunun düşünüldüğü, bununla birlikte banka uygulamalarında taksitli krediler haricindeki dövize endeksli kredilerde (spot veya işlek) faiz ve anaparaya ilişkin tahsilatların farklı tarihlerde gerçekleştiği, banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi muamelelerin ise aylık olarak beyan edildiği, bu nedenle bu tür kredilerde müşteriden anaparaya ilişkin tahsilat yapıldığı tarihteki döviz kurunun, müşteriye kredinin tahsis edildiği tarihteki banka kurunun altına gerilemesi durumunda anaparadan kaynaklanan kur farkı zararının varsa ilgili döneme ilişkin faiz tahsilatı tutarından, eğer böyle bir tutar yok ise bankanın ilgili döneme ilişkin diğer banka ve sigorta muameleleri vergisi yükümlülükleri toplamından düşülmesinin mümkün olup olmadığı hususunda tereddütler olduğu belirtilerek konu hakkındaki Başkanlık görüşümüz istenilmektedir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinde; "Banka ve sigorta şirketlerinin 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir" hükmü bulunmaktadır. Aynı Kanunun matrahı belirleyen 31 inci maddesinde; banka ve sigorta muameleleri vergisi matrahının 28 inci maddede yazılı paraların tutarı olduğu, vergi matrahından gider ve vergi adı altında indirim yapılamayacağı hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler uyarınca, banka ve sigorta muameleleri vergisinde vergiyi doğuran olayın meydana gelebilmesi için bankalar tarafından bir muamele yapılması ve bu muamele dolayısıyla **bankaların lehine nakden veya hesaben bir para kalması** gerekmektedir. Kredi işlemlerinde, faiz, komisyon ve benzerlerinin tahakkuklarının yapılarak gelir hesaplarına alınması ile banka yönünden faiz, komisyon ve benzeri gelirler elde edilmiş olmakta ve vergiyi doğuran olay da o anda meydana gelmektedir.

Ayrıca, 6 Seri No.lu Gider Vergileri Sirkülerinin son paragrafında; dövize endeksli kredilerde faiz tahakkuk dönemlerinde banka ve sigorta muameleleri vergisinin matrahının kredi için belirlenen faiz oranına göre hesaplanan faiz tutarı, söz konusu faiz tutarı dolayısı ile oluşan kur farkı ve kredinin açılış tarihi ile faiz tahakkuk dönemleri arasında, ödenen taksit içindeki anapara tutarında oluşan kur farklarının toplamından meydana geldiği açıklanmıştır.

Buna göre, banka ve sigorta muameleleri vergisinin matrahı, bankaların yaptıkları işlemler dolayısıyla lehe nakden veya hesaben aldıkları paralardan diğer bir ifadeyle gelir hesaplarına aktarılması gereken tutarlardan oluşmaktadır. Bu nedenle, dövize endeksli kredilerde müşteriden anaparaya ilişkin tahsilat yapıldığı tarihteki döviz kurunun müşteriye kredinin tahsis edildiği tarihteki döviz kurunun altına gerilemesi durumunda, anaparadan kaynaklanan kur farkı zararının banka ve sigorta muameleleri vergisi matrahından indirilmesi mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Başkan a.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026